

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk és kliring 10,489. sz. — — — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet em 3 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Karácson ünnepén.

Irta: Paur Ödön

A szeretet ünnepét ünnepeljük. A családi otthon falain belül a gyermeki öröm érzete lengi körül a feldiszített fenyőgalyakat, a megbocsájtás, a megtérés látszata csillog a gyertyácskák fényében s mindez a távolról szemlélő lelkében is, néhány napra a glória dicsfénye mögé rejti a földi gondokat, a nehéz aggodalmakat.

Boldogok, akik hisznek! Boldogok, akiket a karácsonfa kasirozott díszei még képesek a jövő felől édes illúziókban ringatni, a mikor odakünn a metsző hideg téli szél rémmeéseket sikolt a még talpon álló fenyvesek lombkoronái közé, gyilkos háborúról, tömegek egymás iránti gyűlöletéről.

De azért felgyújtjuk a karácsonfa gyertyáit és ez jól is van így! A karácsonest örömei, az új nemzedék illúziói. A gyermekek örömei pedig a szeretet hangján ériatik és megihletik a légkergesebb szívet is a karácson szent estéjén, amikor a multak ma még élő nemzedéke, az emlékezésből merít néhány órára is jól eső megnyugvást a ma eseményei között. Pedig tudjuk mindannyian, hogy hamis a csillogó dísz, mely az édes emlékeket ujtja fel s a szeretet ünnepének hangoztatása is csak áltatás, mert a teremtet és megváltott ember vajjon szeret-e mást manapság, mint önmagát!...

Hiszen azt a karácsonfát is az üzleti érdek és élelmesség juttatta szülőhelyétől a feldiszített asztalig, a család anyagi erejét felülhaladó csillogó díszek és tartozékaik pedig, hány helyen a hiúság és önzés eredményei? Az igazi szeretet ünnepe, ma már legritkábban honol a legdiszesebb karácsonfák tövében, hanem talán legtöbbször a kicsiny kunyhók ablakaiból kiszivárgó mécsvilág mellett felállított fenyőágacska környezetében található.

Pedig a szeretet ünnepe, a Megváltó legdicsőbb tényének emlékezete. Ez pedig az emberszeretet jegyében figyelmeztet, hogy akkor, amidőn ezrek és ezrek a boldog családi tűzhelynél a szeretet jegyében ünnepelnek, ugyanakkor az embertársak szerencsétlenebb ezrei a legnagyobb nélkülözések között, esetleg munkaképtelenül, betegségtől sujtottan virrasztják át a szeretet ünnepéül rendelt éjszakát!

Ez a két véglet váltja ki, a jelen elmélkedés tanulságait. Ha tud az emberiség saját anyagi érdekeiért szervezetekbe tömörülni, ha muló örömei és előnyök megszerzéseért lehetséges megalkotni a maga egyesületeit és társas-köreit, honnan van az, hogy az emberszeretet jegyében alakult intézményeink működése fokozatos lanygulást mutat? Itt-ott találkozunk még az emberszeretet jegyében egy-két jólelkű egyén társadalmi akciójának nyomaival mikor így karácson táján egy-két kiválóga

tott, kiváltságos szegény gyereket 20–30 korona erejéig felruháznak, megajándékoznak; de hát ez volna az emberszeretet jegyében a magyar társadalom összes kötelessége?

Az ideai karácson sok helyen szomorú karácson! Borzasztó elen i csapásokon kívül a rendkívüli politikai és anyagi helyzet súlyát borzasztóan sinyli maga a nép, az Istenadta magyar nép minden rétege. Talán soha sem volt aktuálisabb tehát, mint most, a karácson szent estéjén affelől elmélkedni, hogy ezt a népet nemcsak az anyagi terhek elviselésére, de az emberszeretet jegyében a jótékonyág gyakorlására is szervezni kell, mert borzasztó képet tár elénk ilyenkor a szegények helyzete s még borzasztóbbat a — kórházak karácsona.

Az ország szerencsétlen éghajlati fekvése, mely nemcsak a kereseti viszonyok rendszertelen elosztása, de a lakosság egészségügyi helyzete tekintetében is erőteljes társadalmi tevékenység korrekcióira szorul; ilyenkor, a megihletődés óráiban talán nem hiába kiált segítségért, az arra hivatottak szervezeteihez. A magyar gazdátársadalom legkiválóbbjai s a népszövetségek intézői, akik a magyar nép boldogulása érdekében annyi jelentékeny szervezetet, szövetkezetet, gazdakört hoztak létre, lelkük mélyén át vannak itatva az itt kifejtett eszmék fontosságától, kezdjék meg tehát a munkát ezen a téren is, az igazi szegények meg nem szűnő halála lesz a jutalmuk.

A feladat az, hogy a már meglévő érdek-képviselések működési körébe illesszük bele a jótékonyág önszegélyező csoportjait, melyek feladata a népsegélyezés, betegsegélyezés megoldása legyen s ha az ország területén ma már tízezreket is meghaladó, bármely felekezetű csoportok, szervezetek: átlag egyenként, évente csak 10 boldogtalan-nak nyújtanak enyhületet, mégis a jövőben már százezrek fogják boldogabban ünnepelni a kereszténység legszebb ünnepét, a — karácson-t!

Hogy viselkedjék a szegény tanítóság!?

A magyar tanítók érdekében az állam negyven éve nem tett semmit. Az igények, amelyeket az állam velük szemben támaszt, évről-évre emelkednek, mindig több és több az a feladat, melyet vállalkra raknak s mindig kiáltóbb lesz az a hálátlanság, amely osztályrészült jut nekik.

Mikor a minap végre a sok ígéret beváltását kérték a minisztertől s mikor helyzetük kétségbeesítő voltára hívták fel a figyelmét, Zichy János gróftól azt a választ kapták: „viselkedjék a tanítóság hivatásához méltóan, míg minden jogos kívánsága nem teljesül“.

De mikor a szegény tanítók nem kérnek a kormánytól egyebet, mint azt, hogy az állami tanítók az iskola jellegére való tekintet nélkül besoroztassanak a IX—XI. fi-

zetési osztályba, hogy nyugdíjigényük revideáltassék, a tanítóképzés reformáltassék s mikor maga a miniszter is „jogos igényekről“ beszél, akkor brutális volt a terror hangján beszélni velük s az állam egész hatalmával megfenyegetni. Ez ellen az egész társadalom tiltakozik, mert ha a miniszter nem is tudja átiátni ennek igazságtalanságát, az egész magyar társadalom átlátja s a tanító-ság kívánságainak sürgős és haladék nélküli való teljesítését követeli.

— Dr Nagy György üdvözlése. Dr Nagy György, a székelységnek igazi kuruc, törhetetlen bajnoka, leghivebb volt országgyűlési képviselője, annak idején a székelyföldi erdő-ügy hatalmas küldöttségének vezére, abból az alkalomból, hogy a „Székely-Udvarhely“ felelős szerkesztőjét a marosvásárhelyi esküdtszék felmentette, Betegh Pál lapszerkesztőnek a következőket írja:

„Kedves Barátom! Nagy örömmel olvastam felmentésed híradt. Te is, velem együtt az igazságért küzdő fanatikuskok laborába tartozol, ki mindenét, saját magát is képes feláldozni, csak-hogy győzzön az igazság.

Nehéz, küzdelmes, vérverejtékes a mi utunk, de azért arról soha le nem térünk; csillagunkhoz, az igazság csillagához a sirig hivek maradunk.

Áldjon meg a jó Isten s adjon Neked erőt, hogy törhetetlen hittel, laudatlan munkakedvvel légy tovább is áldozó papja az igazság oltárának. A legszentebb áldozatot itt mutatják be a lélek papjai, mert önmagukat, nyugal-mukat, kényerüket áldozzák fel.

Boldog karácsoni ünnepeket kíván s ölel szerető barátod:

Nagy György.“

Karácsonkor.

Irta: Herceg Ferenc.

Gyermekfejek képviselik a nemzetek fáján a virágbimbót. A derűt, az ártatlanságot, a reménységet. Bármilyen vihar fenyeget is: amíg a nemzet mosolygó gyermekszemekkel tekint a jövőndőbe, addig élni, virulni és gyümölcsözni fog.

Valahányszor idő előtt kifaradt gyermekszemek örökálmra csukódnak, sivarabb lesz a jelen és szegényebb a jövő. Minden egyes gyermekkoporsó a boldog remények és életörömei egész világát viszi sirba. A magyar társadalom legnagyobb szegénye és legfájdóbb csapása az aránytalan nagy gyermekhalandóság, a mely évről-évre elfonnyadt és letipított emberbimbókkal borítja a földet. A tudatlanság, a közömbösség és a szűkeblűség szörnyű aratást tart a magyar gyermekek közt.

A Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület arra a munkára vállalkozott, hogy szervezze a társadalmi erőket a beteg gyermek védelmére. A társadalom vegye erős karjára a szenvedő kicsinyeket, védje meg a védteleneket, mentse meg a veszendőket

a szeretet gyöngédségével és a tudomány erejével

Karácsonkor, a boldog gyermekek ünnepe arra kérjük a közönséget, emlékezzék meg a boldogtalan gyermekekről is és adakozzék második intézetünk, a budai gyermekszanatórium javára. Abból a nagy és forró szülei szeretetből, amely most a család vidám kedvencei felé fordul, hadd vegyék ki részüket azok a gyermekek is, akik elhagyatottan szenvednek.

Minden adományt, a legszerényebbet is hálás szívvel fogadunk. A pénzeket gyermekkönyveket szárit fel és mosolyt fakaszt a fájdalomtól sápadt ajkakra. Gondoljatok erre és adakozzatok!

A politikai mult és a jövő.

A szövetszert ellenzéki pártok minap Kossuth Ferenc elnöklésével együttes értekezletet tartottak, amelyen egyhangulag elfogadták Apponyi Albert gróf következő határozati javaslatát:

A szövetszert ellenzéki pártok megállapítják, hogy a parlamenti erőszak rendszere, mely Tisza István grófnak szabálytalanul történt elnökké választásával vette kezdetét és a június 4-ikén elkövetett államcsínyben érte el csúcspontját, az egész vonalon megteremtette gyümölcseit.

Nem volt megállás a jogtalanság útján. Az első törvénytelen ségét követte a törvénytelen ségek egész sorozata:

a karhatalom törvénytelen alkalmazása a képviselőházban;

a képviselők törvénytelen kizárása; egy esonka parlamentnek és általa törvénytelenül megválasztott delegációnak törvénytelen működése.

A parlamenti jogrend fölborítása a dolog természete szerint általános jogbizonytalanságot eredményezett.

A esonka parlament alkotásai méltók voltak eredetükhöz.

Tovább rongálták az alkotmányt, ami tetőpontját érte el a parlamenti őrésgről szóló törvényben, mely föláldozza a képviselőház szuverenitását saját belső rendjét illetőleg és állandósítja az erőszakot egy elnöki intézmény keretében, mely eljátszott minden erkölcsi tekintélyt.

Az alkotmányon kívül a polgárok anyagi érdekeivel is önkényeszerű játékot üz ez a esonka parlament. Nemcsak nem tesz semmit a háborus viszonyok által megrendült gazdasági egzisztenciák támogatására, de fejük fölött lógatja az új adótörvények damoklesi kardját, amelyeknek életbeléptetése helyesen minden esetre csak nyugodt időben történhetik.

Az összes gazdasági életet pedig megfenyegeti azzal, hogy annak legkényesebb részét, keleti szomszédainkkal való kereskedelmi forgalmunk szabályozását, ideiglenesen a kormány önkényére bizza.

Ezt az elbizakodott rendszert még a súlyos külpolitikai bonyodalmak se bírták magabizálásra. Oly időben, midőn az egész nemzetnek bizalmi férfiai útján tisztán kellene látnia a helyzetet, midőn érzelmileg össze kellene forrasztani minden magyar embert, a hatalom birlalói nemcsak nem teszik lehetővé az ellenzéknek, hogy hivatalását az alkotmány ellen elkövetett árulás nélkül teljesíthesse; nemcsak nem tesznek semmit a kedélyek kibékítésére, hanem gögös elzártágukban megmaradva, sérelmet sérelmre, kihívást kihívásra halmoznak, mintha csak céljuk volna a helyzet végleges elmérgesítése.

A dolgok ezen fejlődése igazolja előre látásunkat és állásfoglalásunk helyességét.

Az önkényuralom anarkiajéba sülyedt parlamentben nincs rendes tárgyalásnak lehetőség. Ez csak akkor áll elő, ha a jogrend helyreáll, vagyis ha kiigazítatnak a jogtalanságok és helyükről távoznak a jogi anarkia szerzői és képviselői.

Ehhez az állásponthoz változatlanul ragaszkodunk, annak érvényesítéséért küzdünk most és a jövőben.

És ha ezen országgyűlésen nem is érhetnénk célt, lankadatlanul kitartunk, míg az új választásoknál új hatalmi eszközöket nyerünk.

Bizunk abban, hogy a legrosszabb választási rendszer alapján, a legnagyobb nyomással keresztlült választásoknál is a nemzet ezeket a hatalmi eszközöket kezünkbe fogja adni.

A szövetszert ellenzék együttes értekezlete ennek folytán utasítja az intézőbizottságot, hogy a jelen országgyűlésen folytatandó akció módozataira nézve tegyen időnként javaslatokat, illetve sürgősség esetén saját hatáskörében intézkedjék; utasítja tovább arra, hogy új választásokra való tekintettel, haladéktalanul kezdje meg a szövetszert ellenzéki pártok egyetértő szervezkedését.

Mind ezekben, valamint a közvélemény fölvilágosítására irányuló folytatódó munkában az értekezlet kéri és elvárja a szövetszert pártok minden tagjának buzgó közreműködését.

Haldokló nemzet.

Föl mered nyitani bünnös szádat,
Szerencsétlen magyar fiu,
Hogy fel nem kötötték idáig...
Még mindig nem vagy rá hiu?!

Szemtül szemünkbe — kutya magyar! —
Hogy mersz igazat mondani?
— Osztrákká finomított fajtád
Vérbe fog ezért fojtani.

Sokan vannak ám osztrák szolgák
És győzni fognak rajtatok —
Ha máshol nem — az akasztófán
Majd csak elméul ajkatok...

Mit kecmeregsz magyar hazáddal,
Hát lsten vagy te — nyomorult!
Hogy halottaiból feltámassz
Egy népet, hazát, mely kimult?!

»A többség győz s a magyarságnak
Óriás többsége a miénk —
E többség, ha mi parancsoljuk,
Gyilkol, mint megannyi pribék.

Kezünkbe van e nagy többségnek
Élete, lelke, lstene —
Nincs hatalom, amely ezen az
Állapoton segítene«.

Igy beszél hozzánk Ausztria...
S a magyar ezt hogy fogadja!?
— Magával jól tehetetlenül
Gyermekeit fojtogatja.

Dr Király Péter

Kamarai közgyűlés.

A marosvásárhelyi keresk. és iparkamara 1912. dec. 18-án kettős teljes-ülést tartott Bürger Albert elnök vezetésével.

Dél előtt 11 órakor gyászkozgyűlést tartott, melyen kegyeletos megemlékezés történt a pár nap előtt elhunyt Tauszik E. Hugó kir. tanácsos, elnök érdemeiről, ki 22 éven át volt a kamara elnöke s így a székely közgazdasági érdekek lelkes, vezető hircosa.

Bürger elnök tartalmas emlékezésében méltatta az elhunyt érdemeit, erős színekkel megrajzolta a kort is, melynek nehézségei közepett élt, dolgozott, irányított és vezetett a tudásával, tapasztalataival, szerénységével és páratlan szívjóságával mindenkét lekötöleztet elnök.

Utána a tisztikar nevében Sz. Szakáts Péter titkár, a kamara keresk. osztálya nevében Harmath Sándor kam. tag, az iparos osztály nevében Bustya Lajos alelnök, a levelező tagok nevében pedig Deák Lajos kir. tanácsos tanfelügyelő mély fájdalommal emlékeztek meg a néhairól.

Folytatólag a titkár bejelentette a részvétnyilatkozatokban kondoleálok megemlékezését. Részvétüket kifejezték Beöthy László keresk. miniszter, Stéjina József ny. áll. titkár az összes hazai kamarák, a magyar vámpolitikai központi hatóságok, közintézetek és számos jóbarát és ismerős.

Harmath Sándor indítványozására a kamara 500 koronás alapítványt tett Tauszik B. Hugó nevében később meghatározandó jótékony célra. Csiki Miklós indítványa kapcsán pedig elhatározta, hogy életnagyságu arcképét a kamara gyűlés terme számára megfesteti.

Végül Hints Miklós kir. táblabíró a család senlora mondott köszönetet a család nevében a kamara kifejezett részvéteért.

Délután 3 órakor kezdődött rendes tárgysorozattal ez évben az utolsó teljes ülés.

Bürger Albert alelnök ezuttal is mély fájdalomnak adott kifejezést a kamarát Tauszik B. Hugó elnök halálával ért gyászcsapást fölött, kinek sikereiben gazdag hosszas működése a kamarára fényt derített s az általa képviselt közgazdasági érdekek különböző ágazatában maradandó nyomot hagyott.

Kapcsolatosan elhatározta a teljes-ülés, hogy mivel a kamara újra alakítása küszöbön van, akkor az elnöki szék újra betöltetik, addig az ügyeket Bürger Albert és Bustya Lajos alelnökök vezessék.

Targysorozat rendjén az Országos Ipar-tanácsba tagul Bustya Lajos alelnök küldetett ki.

Megválasztattak egyben a kamara kerület adókvető bizottságába, 1913—15. évekre a rendes és pótagok. Elkészítették a székely fiúk ipari kiképzésére szolgáló 1913. évi költségvetés. Konkrét panasz alapján elhatározta a teljes ülés, hogy egy Csikszeredából kiindult hólapda rendszerű üzleti visszavétel ellen a törvényes lépéseket megteszi. A magyar vámpolitikai központ fenntartásához a kvótaszerű költséget megadták. Tudomásul vették, hogy Sz. Szakáts Péter a kereskedelmi szakoktatásügyi nemzetközi egyesület magyarországi osztályába tagul választott. A kamara újra alakítási ügyében az előkészítő munkálatot megindították. A fözlekedési tanácsba Tauszik B. Hugó helyébe Bürger Albert alelnök küldetett ki. Több kisebb jelentőségű ügy letargyalásával az ülés véget ért.

Budvár romjainál.

Vén kopasz fejjel
Jó öreg Budvára!
Mélázva tekintes
Kükküllök partjára.

Az elrepült időnk
Sötét homályából,
Minden kis kövednek
Egy szép regéje szól.

Láttad Etelenek
Lángoló ostorát,
Hallgattad a hűnnök
Gyásztorának dalát.

Midőn világdöntő
Harcokat vívtanak,
S kebeledbe rejtett
Kehelyből itának:

Megesküdtek egy-egy,
Hogy szabadok lesznek,
Vagy a véres csaták
Küzdelmeim vesznek...

Hej, az ősi tüzből
Ma is sok elkelne...
Jó öreg Budvára
Mit felelsz te erre!?

Fülei-Szántó Lajos.

A magyar posta védelme

Szokatlan támadásban volt része a közelmúltban a magyar államélet egy eddig-
elő közbecsülésnek örvendő fontos intézménye: a Magyar Királyi Postának. A törvényhozás termében mondta el a magyar kir. postáról egy honatya azt, hogy nem áll fel adata magaslátán, más szóval a M. Kir. Posta nem csak mint intézmény rossz, de rossz, mint üzlet is az államra nézve. Igaz ugyan, hogy a kereskedelemügyi miniszter hamarosan védelmébe vette a postát s azóta a legilletékesebb körök is megállapították, hogy az illető honatyanak a M. Kir. Postáról mondott ítélete nem csak igazságtalan volt, de egyuttal tanúságot tett arról is, hogy az illető honatya nem élt a postához, nem is ismeri a m. kir. postai szervezetet, nem ismeri annak főleg közbecsülésnek örvendő, minden tekintetben nagyszabású munkásságát.

A magyar postáról nem egy ízben mondott már ítéletet a művelt külföld is s ennek megállapítása szerint a mi postánk van legalább is olyan tökéletes, mint a milyen tökéletes bármely országé. Hogy a m. kir. postának milyen nemzetközi becsülete van, az kitűnik abból is, hogy a külfölddel postai ügyekben kötött nemzetközi szerződéseknél a magyar postaiintézmény mindig, mint Ausztriától teljesen független orgánus szerepel. A független s önálló magyar államot a nemzetközi viszonylatban soha egyetlen egy intézmény sem domborította ki még oly nagy mértékben, mint a m. kir. posta, ami bizonyára nem volna így, ha a postánkat a külföld amolyan ringy-rongy, lebecsülni való intézménynek tekintené.

Ezt a dolgot azonban ne fessegessük. A nagy közönség legjobban megtudja itélni, hogy vajjon jó-e a m. kir. posta, vagy rossz. És a mi a nagyközönséget illeti, erről nyugodt lélekkel megállapíthatjuk, hogy a magyar postát nemcsak becsüli, hanem szereti is. A posta ellen itt-ott felhangzó panaszoknak mindig csak a kapkodó idegesség a szülőanyja. A postával ellentétben pl. mennyivel inkább érhetné vád a közigazgatást, a fináncot és sok más egyéb szerveit a magyar állami és közigazgatási életnek.

A publikum tehát meg van elégedve a postával, de meg is lehet, mert ami a m. kir. postánk technikai tökéletesítését és emberanyagát illeti, e tekintetben vajmi kevés panaszra van okunk. A magyar posta felkaról minden újítási, amit a posta technika terén el lehet érni. Alkalmazottait gondosan válogatja össze s ha nem is teljes mértékben, de mégis nagyrészt sokat fáradozik a posta vezetésére az alkalmazottak szociális helyzetének javításán. A m. kir. postaszemélyzet nem is tartozik az örökké elégedetlen, forrongó szocialisztikus gondolkozással telített társadalmi osztályok közé. Végzi munkáját nyugodtan, nagy hozzáértéssel és becsülettel, amelyet különösen az nevel nagyra, hogy a postaintézmény vezetői, főleg néhány évtized óta, teljesen egybe vannak forradva a személyzettel s igyekeznek úgy felfelé, mint lefelé megvédeni azoknak minden jogos érdekét.

A m. kir. posta és távirat-személyzet körében nem egy világszerte elismert szaktekné is akad, de a postások általában is minden téren megállják a helyüket, a társadalmi életben, mint hivatalos működőközépette, kár tehát őket bántani, mert aki igazságtalanul támadja őket, arról nagyon könnyen kisültek, hogy valami igaztalan önértékelésből fakadó dolog az illető támadónak a sugalmazója.

Az a kifogás sem állhat meg, hogy a m. kir. posta, mint üzlet sem jó az államra nézve. Az egyetlen angol postát kivéve, nincs a művelt világban más olyan orszá-

gos postaintézménye, amely jövedelmezőbb volna, mint a magyar posta. Az évi bevételéből 17 millió korona fölösleget szolgáltat be az állampénztárba, a jövedelmezősége tehát csaknem vetekszik a trafikéval, amelyet az állam egyik legjobb jövedelmi forrásának tartanak.

Egybefoglalva mindezeket, szerény nézetünk szerint az igazságtalan támadásokkal szemben a nagy közönségnek kell védelmébe vennie a mi postásainkat és az egész postai intézményt. A nagy közönségnek azért, mert a m. kir. posta közérdekű munkájának a hasznát az ország minden lakója tapasztalhatja. Fejezzük ki előttük itt a nyilvánosság előtt bizalmunkat; annak pedig, aki a postát bántja, legjobban ha azt a tanácsot adjuk, sörörjön a maga háza, vagy pedig a budapesti gázgyár előtt.

HIREK.

— **Boldog karácsoni ünneplést** kívánunk m. t. előfizetőinknek, munkatársainknak és minden jóakaratu barátunknak!

— **Székel Testvérek!** A védtelenek, az üldözöttek, az igazságot szeretők, az emberbaráti eszméket, a közműveltséget terjesztők és azokért lelkesülni tudók rendithetetlen előharcosa már 18 hosszú esztendő óta a »Székely-Udvarhely«. Sok igazságtalanságot visszavert. Sok gyalázatos visszaéléstől lerántotta a leplet. Mindig a mások előhaladásáért küzdött. Inkább a száraz, sokszor keserű kenyér mellett maradt, míg annyian bőséges kincsekben könyökig vájkáltak, de kibontott zászlóját soha sem árulta el. Az ármány, az irigység, a rosszakarat ezer nyilait röpiették feléje alattomosan. Számtalanszor életére törtek, de mindannyiszor üldözői voltak a vesztesek, a megszegyenyültek, mert az igazság fegyverei ellen hiába küzdenek a gonoszok. Ha ezek a közismert »elvek«, a »Székely-Udvarhely«-nek a tisztesség határain belül követett iránya lelkesíti továbbra is széleskörű olvasó közönségét. Ha azt akarják, hogy a vármegyének legyen egy igazán szabad, valóban függetlenségi organuma, úgy minél intenzívebb, minél hathatósabb pártolást kérünk, mert e lap ereje — a közönség legszajátabb érdeke, amelyet jövőben is szolgálni kíván. Kérjük tehát az előfizetés megújítását és a hatalom elnyomásával szemben az igazságot s becsületes hazafiságot hirdető lapunk támogatását és terjesztését.

— **Lapunk mostani száma** az utolsó ebben az évben. Hálás köszönetet mondunk előfizetőinknek hazafias támogatásukért és kérjük, hogy azt jövőre is tartsák meg a »Székely-Udvarhely« részére. Legközelebbi számunk — a közbe-eső ünnepek miatt — 1913. január 1-én fog megjelenni. Kérjük az előfizetések beküldését.

— **Szakfelügyelet.** A kereskedelemügyi miniszter Brassó-, Csik-, Fogaras-, Udvarhely- és Háromszék-megyé területére a tanoncoktatási szakfelügyelőséggel három évre Dózsa János brassói áll. faipariskolai igazgatót bízta meg.

— **Városi közgyűlés.** Székelyudvarhely város képviselőtestülete ez évi utolsó rendkívüli közgyűlését e hó 23-án tartotta meg. Napirend előtt Gáspár Balázs a Szejke-fürdőn létezhető földgáz feltárása és Dr. Valentsik Ferenc az utcán garázdalkodó kóborok megrendszabályozása ügyében szólalt fel. A földgáz dolgot tanulmányozni fogják s a közelebbi közgyűlés elé javaslatot tesznek, a kutyák ügyét pedig a rendőrséghez teszik át. A városi behozatali illeték, piaci és állatvásári helypénz szabályrendeletét a kamara és gazdasági egyesület kifogásainak megfelelően módosították s így elfogadták. Az áll. elemi iskola részére a barompiac mellett levő területből 2 holdat ki-

jelöltek és a felszerelést a minisztertől kérik. A közpénzek elhelyezését Dr. Valentsik javaslata értelmében Gáspár Balázs, Dr. Soly-mossy Lajos és Simó Mátyás pénztárnok véleménye szerint, a helybeli pénzügyintézeteknél fogják a jövő évre is elhelyezni. A megyei takarékpénztár 60,000, az Agrár fiókja 44,000 a Zálogház 35,000 és a Hitelszövetkezet 10,000 K betétet kap. A polgármester boldog ünneplést kívánva, a közgyűlés véget ért.

— **Dr. Persián József.** A budapesti tudomány egyetem tanácsa e hó 23-án Persián Józsefet a jogtudományok doktorává avatta.

— **Az iparhatósági megbízottak** választása e hó 29-én d. e. 9 órára van kitűzve a városházához.

— **Mungó-álom.** Eddig azt hittük, hogy illykor karácson táján, csak a bethlehemi pásztorok álmodoznak: »ördög-e vagy angyal«-ról. Most azonban e hosszú éjszakák idején, — úgy látszik — lap-társunkat is elszokta fogni a mungó-álom. Hihetőleg azon a címen, hogy habár nem is »bethlehemi«, de bethlenutcai lakos — a gazdája. Valószínűleg nem az angyal, hanem az ördög jelenhetett meg neki (Mit is kereshetne a szelid, igaz lelkű angyal mungóéknál?), mert ugyancsak csunyán álmodott és horribile dictu — rögvést kitalált. Hogyne! Hiszen felőlünk, illetve a »Székely-Udvarhely«-ről álmodott. Már pedig erről másfél évtized óta, rendszerint sokat és rémeseket szokott álmodni. Ez az ő hetegsége, mely a legtöbbször epeömlést idéz elő nála. Legutóbbi rossz álma az, mintha lapunk Dr. Hinkelér Fels Ernő volt ország. képviselő, ügyvéd ellen »aljas becsületsértést« követett volna el s holmi bűnvádi feljelentést is emleget. Hat ez már csakugyan vastag álom; hasonlít ahhoz, mikor »a kövér disznó makkal álmodik«. Nagy baj az, mikor valakit elfog a hatalmi mámor, a tehetetlen dühösség és a kákan is csomót keres csak azért, hogy embertársát halálra keresse. Ez arra, aki így tesz, jellemző, sőt végzetes is lehet, mert a botnak két vége van és meg vagyon írva, hogy: a harag megrövidíti életünk napjait s hogy az esztelent megöli a méreg...

— **Kossuth Ferenc, Apponyi Albert, Mezőssy Béla** és az ellenzék többi előkelő tagjai irnak igen gyakran feltűnő cikket a »Budapest«-ben, melyeket a független magyar közönség a legnagyobb örömmel olvas. A »Budapest« azonkívül a többi rovatokra is a legnagyobb gondot fordítja. Napihírek, regények, tárcák, szórakoztató rész és különféle szakközleményei teszik azt élénke és kedvelte. A »Budapest« állandó előfizetői újévkor ismét egy gyönyörű ajándékban, a Magyarország Nagyszónyai III. kötetében részesülnek, melyet új előfizetők is megkapnak, ha legalább egy félévre egyszerre előfizetnek.

— **Rettenetes csapás** súlya nehezedett **Lukácsffy Lajos** vármegyei közkórházi tisztviselőre. Felesége, szül. Nagy Julianna, életének 42-ik évében tegnapra virradó éjjel meghalt. Az önfeláldozásig hű nő és példás türelmű édes anyja, kit 8 kiskorú gyermek szívet tépő zokogása kísér utolsó útjára, nincs többé. Küzdelmes életét örök pihenéssel cserélte fel a szomorú végzet, mely az ártatlan, két éves csöppégtől is elszakította a forrón szerető édes anyai szívet. A megdicsőült, sokat szenvedett édes anyát e hó 26-án d. u. 3 órakor fogják örök nyugalomra helyezni Székelyudvarhelyt, a ref. sirkertben.

— **Betörés a vasúti állomáson.** Székelykeresztúron, a vasúti állomás helyiségeibe e hó 23-ikára virradó éjjel betörték. Felfeszítve a fenyőfa-asztalt, abból egy gyűrűt, a forgalmi pénztárból pedig a készletet ellopták. A csendőrség erélyesen nyomoz s fáradozásának már sikere is van.

— **Csomagoló papir** kilőszámra kapható e lap kiadóhivatalán Kossuth-utca 31.

Eladó vagy kiadó belsőség.

Székelyudvarhelyt Solymossy-utca 27 sz. a. 212 négyszög öl területű belsőség, melyen most épült 2 szoba, konyha, 2 kamra, üveges veranda, sütőház, fatartó, sertésöl és igen szép kert van, örök áron eladó vagy többévre azonnal bérbe vehető **Lukács Ferenc** tulajdonostól. — Bővebb felvilágosítást nyújt szíveségből a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala Kossuth-utca 31. sz.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnéi

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Hirdetés az üzlet lelke! Hirdetés nélkül nincs forgalom! **HIRDESEN** tehát a „Székely-Udvarhely”-ben

Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és bornagykereskedők **Medgyes.**

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitűnő sajáttermés és vörös borok.

Földbirtokot, házat, erdőt vesz.
∴ elad és saját költségén ∴
párcelláz

Kovács Elek

ingatlan forgalmi irodája
Marosvásárhelyt,

Apaffy Mihály utca 2. szám.

Ugyanott több kisebb-nagyobb ∴ birtok eladó. ∴

Azonnal kiadó egy 75 holdas, egy 300 holdas, egy 400 holdas birtok *mezőgazdasági szeszgyárral*, egy 700 és 1600 holdas ∴ földbirtok. ∴

Pénzt, bármely összegben, betáblázásra legelőnyösebben elhelyez, kölcsönügyleteket, biztosításokat *gyorsan lebonyolít.*

Udvarhelyvármegye Nemes Családjai. Szerkesztette: Pálmay József. Ára füzve 16 K. Mig a készlet tart kapható: Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállított, az egyes családok címereivel illusztrált mű, igen becses családöréneti adatokat tartalmaz.

1848 eredeti francia angol és amerikai toalettmódel közöl a **BUDAPESTI BAZÁR** egy évfolyamában. Előfizetési ára: **negyedévre 2 korona.** Ingyen mutatványszámot küld a „**BUDAPESTI BAZÁR**” kiadóhivatala Budapest, VIII. Baross-u. 22. (Budapesti Bazar-ház.)

130 saját főraktár
a bel- és külföldön

Elsőrangú elegáns és jutányos a Turul-Cipő

Turul-cipőgyár r.-t.

A magyar kir. legnagyobb cipőgyár

Temesvár

Fő üzlet Székelyudvarhely

Kossuth-utca 9.

== ÉRTESÍTÉS. ==

Üzlet átalakítás miatt

a raktárainban levő összes férfi és nőidivatárucikkek, készruhák, cipők, fehérneműk, kalapok, terítők, függönyök stb. árait tetemesen lezállítottam s így ritka alkalmu bevásárláshoz módot nyujtok a mélyen tisztelt vevőközönségnek. Ezen alkalmat most tessék felhasználni.

Tisztelettel:

Szenkovits János Utóda.

Névjegyek

az új-év alkalmára már most megrendelendők
Betegh Pál könyvnyomtató-intézetében. — Legna-
gyobb választék. — Legújabb divat szerinti minták.
— Mérsékelt árak. — Pontos kiszolgálás.